

Lausuntoyhteenveto Maailman postiliiton (UPU) yleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi yleissopimuksen lainsäädännönalaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Yleistä

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi lausuntoja hallituksen esityksestä Maailman postiliiton (UPU) yleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi yleissopimuksen lainsäädännönalaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Hankkeen tavoitteena on saattaa lain tasolla voimaan Maailman postiliiton yleissopimus ja sen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset sekä toteuttaa muut kansallisen voimaansaattamisen tarvitsemat toimet.

Maailman postiliiton 27. kongressi järjestettiin 9.-27.8.2021. Kongressi on järjestön korkein päättävä elin, joka kokoontuu joka neljäs vuosi. Kongressissa neuvoteltiin muutoksista Maailman postiliiton perussopimukseen, yleisohjesääntöön ja yleissopimukseen. Kongressissa käsitellyt asiat koskivat pääosin Maailman postiliiton tai jäsenmaiden nimettyjen operaattoreiden toimintaa. Osa voimassaolevista määräyksistä sisällytettiin muuttumattomina kongressissa neuvoteltuihin sopimuksiin ja vain osaan artikloista tehtiin muutoksia. Monet muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ilman erityisiä käytännön vaikutuksia. Sopimukset tulevat kansainvälisesti voimaan pääsääntöisesti 1.7.2022.

Esitysluonnos oli lausuttavana lausuntopalvelu.fi –sivustolla 27.4.2022-2.5.2022. Lausuntoja pyydettiin seuraavilta: **Bring Express Suomi Oy, DHL, Elinkeinoelämän keskusliitto, FedEx, GLS, Jakeluyhtiö Suomi Oy, Kaukokiito Oy, Kaupan liitto, Kilpailu- ja kuluttajavirasto (jäljempänä KKV), Kuluttajaliitto, Kuuloliitto, Kuurojen liitto, Matkahuolto, Näkövammaisten liitto, oikeusministeriö, Posti Oy, Åland Post Ab, PostNord, Schenker Oy, Liikenne- ja viestintävirasto, Tulli, työ- ja elinkeinoministeriö ja ulkoministeriö.** Lausuntoja ovat voineet lisäksi antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. Lausuntoja saatiin yhteensä viisi. Lausunnon antoivat: **Liikenne- ja viestintävirasto, Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV), Näkövammaisten liitto ry, ulkoministeriö ja Posti Oy.** Lausunnon-antajista oikeusministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittivat, etteivät ne lausu asiassa.

Yleissopimuksen 20 artiklaa koskevasta varaumasta järjestettiin lausuntopalautteen johdosta 6.5.2022 kirjallinen täydentävä kuulemiskierros. Vastauksia saatiin kolme. Vastauksen täydentävän lausuntokierroksen perusteella antoivat **KKV, Posti Oy** sekä **Åland Post Ab.**

Lisäksi Ahvenanmaan maakuntahallitukselta pyydettiin erillinen lausunto 12.5.2022.

Lausuntokierroksella 27.4.2022-2.5.2022 esiin nostetut keskeiset huomiot

Posti Oy kannattaa esitystä ja kannattaa sopimukseen liittymistä nopealla aikataululla. Posti Oy on esittänyt lausunnossaan joitakin ehdotuksia teknisistä korjauksista sekä esityksen perustelujen täsmentämisestä. Posti Oy kannattaa Suomen esittämiä varaumia. Posti Oy ehdottaa, että 20 artiklan tullitarkastukseen ja -maksujen liittyvästä tekstistä tulee selvästi esille Suomen tekemän varauman

Id Versionumero

koskevan vain tullille esittämisen maksua. Posti Oy ehdottaa myös, että 21 artiklan 2 kohdan varaumasta käy selvästi ilmi sen mahdollistavan maksullisuuden kohdistuvan toisiin nimettyihin operaattoreihin eikä asiakkaisiin. Lisäksi Posti Oy on esittänyt joitakin muita täsmennyksiä tehtäväksi esitykseen.

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole lausuttavaa hallituksen esityksen sisältöön ja kannattaa sen hyväksymistä sellaisenaan. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että Suomen sopimusmääräyksiin esittämät varaukset pyrkivät varmistamaan, että Suomessa nimetty yleispalveluoperaattori voi toimia tehokkaasti myös kansainvälisten postilähetysten käsittelyssä. On tärkeää, että yleispalveluoperaattori voi toimia kilpailuilla kansainvälisillä pakettimarkkinoilla tasapuolisesti kansainvälisten, markkinaehtoiset toimijoiden kanssa.

Näkövammaisten liitto ry kannattaa hallituksen esitystä lukuun ottamatta maksuttomia postilähetystyksiä koskevaa Dohan yleissopimuksen varauma. Näkövammaisten liitto ry ehdottaa, että säädösten vahvistetaan yksityishenkilöiden oikeus lähettää pistekirjoitusta postimaksutta.

KKV suhtautuu varauksellisesti sääntelyyn, joka asettaa toimijoita eriarvoiseen asemaan. KKV on kiinnittänyt huomiota erityisesti 20 artiklaa koskevaan varaukseen sekä kuluttaja-asiamiehen linjauksiin koskien tullaukseen liittyviä käsittelymaksuja. KKV:n käsityksen mukaan Maailman postiliiton yleissopimus koskee nimettyjä operaattoreita, mutta ei muita toimijoita. Lausunnossa on viitattu mahdolliseen nimetyin operaattorin muita laajempaan oikeuteen periä maksuja. KKV kehottaa arvioimaan jatkovalmistelussa esityksen vaikutukset eri markkinoille sekä posti- ja logistiikkayrityksien tasapuolisiin kilpailunedellytyksiin. KKV kehottaa tarkentamaan, millaisia kustannuksia ja maksuja varaumasta voi koitua sekä millaisia maksuja voi koitua maksettavaksi.

Ulkoministeriö on esittänyt eräitä teknisiä ja muita korjauksia sekä eräitä täsmennyksiä esitykseen. Ulkoministeriö toteaa, että jos sopimukseen on tarpeen tehdä varaukset tai antaa selitys, julistus tai ilmoitus, asiasta päättää tasavallan presidentti lukuun ottamatta VNOS 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettuja EU-sopimuksia, joiden osalta asiasta päättää valtioneuvoston yleisistunto. Kun kyse on varaumasta, selityksestä tai ilmoituksesta, joka koskee lainsäädännön alaa, sille on ennen tasavallan presidentin taikka valtioneuvoston yleisistunnon päätöstä hankittava eduskunnan suostumus (kts. Valtiosopimusopas kohta 4.4).

Kirjallisella täydentävällä kuulemiskierroksella 6.5.2022 esiin nostetut keskeiset huomiot

Täydentävällä kirjallisella kuulemiskierroksella täydennettiin hallituksen esitysluonnoksessa jo esitetyn lisäksi eräitä seikkoja lausuntopalautteen perusteella erityisesti koskien Maailman postiliiton yleissopimuksen 20 artiklaa koskevaa varauma ja lähetettiin 6.5.2022 lausuntopyyntö seuraaville tahoille, pyynnöllä vastata 6.5. klo 16:15 mennessä: **Bring Express Suomi Oy, DHL, FedEx, GLS, Jakeluuyhtiö Suomi Oy, Kaukokiito Oy, Kaupan liitto, Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV), Kuluttajaliitto, Kuuloliitto, Matkahuolto, Posti Oy, Åland Post Ab, PostNord, Schenker Oy** sekä **Liikenne- ja viestintävirasto**.

Vastauksen antoivat **KKV, Posti Oy** sekä **Åland Post Ab**.

KKV:llä ei ollut lisähuomioita KKV:n aiemman lausunnon lisäksi. KKV piti hyvänä, että KKV:n esiin nostamia asioita oli otettu huomioon.

Posti Oy ja **Åland Post Ab** kannattavat 20 artiklaa koskevaa varauma. Posti Oy arvioi, että, varaukset ei aiheuta suuria muutoksia, sillä Postin mukaan se perii jo nyt yleissopimuksen 20 artiklan jo tällä hetkellä mahdollistaman tullille esittämismaksun valtaosassa kolmansista maista saapuvista

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 4 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@gov.fi kirjaamo.lvm@gov.fi
----------------------------------	--	--	----------------------	--

tavaralähetyksistä. Näin ollen varauma koskisi Postin mukaan vain pientä osuutta maahan saapuvista lähetyksistä. Åland Post Ab toteaa, että sillä ei tällä hetkellä ole käytössä maksua, mutta se saattaa ottaa maksun käyttöön myöhemmin.

Posti Oy ja Åland Post kiinnittävät huomiota siihen, että nimetyillä operaattoreilla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa siihen, mitä lähetyksiä ne vastaanottavat. Posti Oy on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota siihen, että nimetty operaattori on erilaisessa asemassa kuin muut jakeluyritykset. Nimetyillä operaattorilla on velvollisuus huolehtia postiliiton sopimusten mukaisista palveluista Manner-Suomessa. Toisin kuin muilla yrityksillä, nimetyillä operaattorilla ei ole kaupallista vapautta valita, mitä kolmansista maista saapuvia kirje- ja pakettilähetyksiä se vastaanottaa. Nimetty operaattori ei myöskään voi määrätä kaupallisin tai kustannusperustein maksuja, joita lähettäjään postioperaattorit sille maksavat korvauksena lähetysten käsittelystä ja jakelusta Suomessa. Posti Oy toteaa, että ulkomailta saapuvien kirjelähetysten palvelu on ollut Postille vuosia tappiollista. Kaupallisella markkinalla toimivat yritykset ovat tässä suhteessa Postin mukaan aivan eri asemassa Postiin verrattuna. Varauksen hyväksyminen ei vääristäisi kilpailua markkinalla.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausunto

Lausunto pyydettiin erikseen 12.5.2022 myös Ahvenanmaan maakuntahallitukselta. Lausunnossaan Ahvenanmaan maakuntahallitus toteaa, ettei sitä ole kuultu valmistelun aikaisemmassa vaiheessa, mutta Åland Post Ab on ollut mukana valmistelutyössä ja Åland Post Ab kannattaa esitystä. Maakuntahallitus kannattaa sopimuksen tavoitteita. Lisäksi esityksessä todetusti koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntö-valtaan, sopimuksen voimaansaattamissäädökselle on tarpeen saada Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä. Mikäli maakuntapäivät hyväksyy yleissopimuksen voimaansaattamissäädöksen, Ahvenanmaan maakuntahallitus toteuttaa sen toimivallassa olevat tarvittavat toimenpiteet.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 4 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@gov.fi kirjaamo.lvm@gov.fi
----------------------------------	--	--	----------------------	--